Protecting civilians in the Kachin borderlands, Myanmar:

key threats and local responses

Ashley South, December 2018

with Dr Nanzing Lu Awn

Humanitarian Practice Group, Overseas Development Institute

The breakdown of a 17-year ceasefire in Kachin State, Myanmar in June 2011 led to the displacement of well over 100,000 civilians and the collapse of trust between large sections of the civilian community and the Myanmar government and Army. In the absence of an adequate national response, and with the government blocking international humanitarian access to vulnerable communities, Kachin civil society groups have taken the lead in assisting and protecting their own people. This report describes these local self-protection and coping mechanisms, enabled by the social capital of Kachin ethno-linguistic and faith-based networks.

Sustainable solutions to the humanitarian crisis in Kachin State can only be achieved through a negotiated political settlement to decades of armed ethnic conflict in Myanmar. There are no humanitarian solutions to political crises: only when the Myanmar government and Army are willing to negotiate a just and equitable political settlement can these conflicts, and attendant humanitarian suffering, be resolved.

The full report is available at:

https://www.odi.org/publications/11259-protecting-civilians-kachin-borderlands-myanmar-key-threats-and-local-responses

Executive Summary

Sawk Sagawn Laika Ginchyum

Shaning (17) ning gap hkat jahkring ngut ai hpang, 2011 ning June shata kaw nna Myen hpyen dap hte Shanglawt hpye dap (KIA) ni majan bai byin wa ai majaw, majan byin ai mare kahtawng

hkan na hpyen yen tsinyam ni (sen mi jan) law htam mat wa ai hte mung shawa lapran na makam hte Asuya lahkawng lapran na makam myit ni hten za mat wa ai. Mungdan Asuya a hpyen yen tsinyam ni a ntsa shinggyim garum ningtum lit la ai lam nnga ai hte mungkan mungdan shagu de na wuhpung wuhpawng ni hpyen yen tsinyam ni hpang de garum rung rai ni shalai ya ai lam hpe Myen Asuya pat hkum tawn ai a majaw hpyen yen tsinyam ni hpe ra kadawn ai garum shingtau jaw ai lam hte makawp maga ai lam hpe Kachin mung shawa wuhpung wuhpawng ni lit la woi ai ra wa sai re.

Masha marai (68) hpe san htai hte wuhpung hku jawm bawngban ai ladat galaw yu yang, ndai HPG tang madun laika gaw Jinghpaw mungdaw kata byin ai majan masa, mung shawa ni hpe makawp maga lam hta ta tut shang lawm ai ni galaw sa ai ladat lam ni hte shanhte hkrum gadup nga ai mayak mahkak lam ni, kaga ladat lam hku nna shang lawm garum shingtau ai hte shingdang hkum pat ai ladat lam ni hte seng nna tang madun hpaw tsun dan ai re. Ndai sawksagawn bungli gaw Humanitarian Policy Group (HGP) a "Majan hte seng nna Jarit Mayan na Zinghkri hte makawp maga lam ngu ai ga baw kata na manu dan ai lam, ladat ni hte hkra machyi ahtu agawng byin ai lam ni" hte seng ai sawk sagawn project a daw chyen langai mi mung rai nga ai. Shaning law law laman galaw ai project gaw mungdan gata hte shinggan na wuhpung wuhpawng ni a shinggyim makawp maga lam, jarit mayan byin pru wa ai akyu ara mayak mahkak ni hte majan ten laman shinggyim makawp maga magam lam ni hpe wuhpung wuhpawng ni gara hku ganing rai tawt lai wa ai, ngu ai lam ni hpe mung tang madun da ai re.

Jinghpaw Mungdaw na majan hte shinggyim manghkang ni

UNHRC (2018), Amnesty International (2017) hte kaga tang madun da ai laika ni law law hta Kachin ni hte byin ai majan gaw mungkan shinggyim ahkaw ahkang hte tara upadi ni hpe Myen hpyen dap gaw ladat hte hkrak dam lada ai hku tawt lai ai kumla nan rai nga ai. Dai hta, mung masha ni hpe kam mara rim nna zingri ai, njaw n-ang ai hku tara jawat si ari jahkrat ai, myen hpyen dap rim la ai mung shawa nkau mi si ai hkrung ai nchye mat mat ai, atik anang jahkrit shama bungli shangun ai, mung masha shanu nga ai mare kahtawng de laknak ni kam mara gap bun ai, mung mare masha ni a sutgan ni hpe jahten sharun kau ya ai, n tara ai hpe ninghkap ai mung shawa ni a shamu shamawt lam ni hpe ningdang kalang di ai, mare kahtawng ni hta mung masha ni nmai nga hkra galaw ai, hpyen koi yen mung shawa ni hpang de garum gahtau lam ni ndu hkra ladat shaw hkum pat shingdang ai lam ni tawt lai nga ma ai re. Myen hpyen dap kaw nna Jinghpaw mung kata hta sha n-ga, kaga shara ginra ni hta mung laja lana tawt lai ai lam langai mi gaw, madung hku nna Miwa sut hpaga masha ni hte Myen hpyen dap ni jawm pawng nna mung mare masha ni a lamu ga ni hpe atik anang zing madu la ai lam re.

Jinghpaw mungdaw kata na madung laknak lang hpung langai rai nga ai KIO gaw mung mare masha ni hpe madung makawp maga ai wuhpung rai nga ai zawn, kalang lang dingbai dingna jaw manghkang shapraw ai wuhpung hku nna mung rai nga ma ai. Shawnglawt Asuya (KIO) a hpyen dap rai nga ai KIA gaw masha sat ai, hpyen atik anang lahkawn ai nga shadu shamying hkrum ma ai raitim, mung shawa hte shinggyim wuhpung wuhpawng law law ni gaw KIO hpe Kachin ni a htunghking maka kumla hte kachin mung shawa ni hpe makawp maga ya ngaai, mung shawa ni a ahkaw ahkang hte lawt lu lam a matu madung lit la woi awn nga ai wuhpung hku nna hkap la nga ma ai. Myen hpyen dap hte KIA lahkawng yan hta majan a ntsa sut masa akyu amyat tam ai lam gaw madung rai nga ai raitim, n-pawt madung gaw amyu kaji ni mung masa lam hta hkrat sum ai manghkang nan rai nga ai.

Buga ginra kata na shinggyim makawp maga zinghkri ni

Myen mung hte mungkan tara ni hta majan a majaw gaw htawt gaw rawt hkawm ra nga ai mung shawa ni hpe makawp maga na hte garum la na tara nga ai raitim, Myen mung Asuya gaw dai lit

hpe gun hpai ai lam hta tsep kawp n-gun yawm nga ai. Myen mung Asuya gaw shinggyim nga pra lam hte ahkaw ahkang a matu garum ya nga ai mungkan wuhpung wuhpawng ni a ntsa aja awa hkum pat shingdang ai sha n-ga, majan tsinyam hkrum masha ni a shim lam hte sak hkrung nga pra garum jaw ai lam hpe gaw buga kata na Kachin wuhpung wuhpawng ni madung lit la galaw nga ma ai. Tsinyam hkrum masha ni hpe garum makawp maga ya nga ai shamu shamawt lam ni hte seng nna ta tut magam gun nga ai masha nkau mi a shim lam hpe madung da nna mabyin masa yawng hpe nlu ka shalawm bang ai raitim, law malawng hpe gaw, ndai tang madun laika hta shalawm da ga ai. Ndai laika hta tang madun da ai lam ni gaw Miwa mungdan jarit mayan na Kachin tsinyam hkrum masha ni hpe garum makawp maga ai lam hte seng ai mabyin masa ni hpe laksan tang madun da ga ai.

Majan byin ai mare buga na masha ni gaw shawng ningnan shanhte chye chyoi ai ladat ni hte shanhte hkum hpe makawp maga ai lam hpe galaw ma ai. Dai makawp maga ai ladat ni hta, buga ginra kata shinggyim nau na garum gahtau lam jaw lu na masa langai byin wa hkra hpyen dap ni hte jahkrum bawngban ai; dai ladat gaw tang du ai lam nnga ai a majaw tsinyam hkrum masha ni gaw tinang tingkyeng (shing nrai) wuhpung wuhpawng ni lit la nna shim ai shara de hprawng htawt majaw shanu nga ra ai wa ai (ga shadawn: hpyen yen dabang ni hta shanu nga ai). Tsinyam hkrum masha ni gaw kun dinghku, masha wunawng ni hte rai, tinang a jinghkuu jingyu dum nta masha ni shanu nga sa masa (shing n-rai) mung masa ni hta mahta nna, KIO (shnr) Myen Asuya ginra kata na hpyen yen dabang ni de lata hprawng shang wa ai. Tsinyam hkrum masha nkau mi gaw tinang a kashu kasha ni a hpaji lam hte sut masa lam ni hpe madung da nna Myen Asuya up hkang ginra de hprawng shang wa ma ai raitim, nkau gaw galaw lu galaw sha lam a matu Miwa mungdan de jahkring jahkra hprawng shingbyi ma ai. Jarit mayan na amyu sha ni a zinlum garum ai lam ni a majaw Miwa mungdan du tsinyam hkrum masha ni shimlum lam lu la ma ai re.

Kachin tsinyam hkrum masha ni hpe makawp maga ai lam hta roi sai baw pa ni hta hkan nna sha n-ga, jarit mayan ni hta bung pre ai amyu bawsang aga kumla ni hku nna mung shada zinghkri gaw gap nna galaw sa ma ai re. Kalang nhprang buga kata na shinggyim nau na magam bungli galaw nga ai ni gaw gwi gwi hte ladat amyu myu shaw nna Myen hpyen dap kata chyat rawng nga ai tsinyam hkrum masha ni lawt lu lam a matu lawan ladan galaw sa ra ai masa nga ai zawn, majan tsinyam hkrum masha ni galoi mung shanu nga na matu lajang da ai dabang shara de shimlum ai hte du wa lu hkra hkawm sa hkawm wa lam ni hpe lit la lajang shajin ya ra ma ai. Ndai lam hta nawku hpung ni hte buga kata na wuhpung wuhpawng ni (CSOs) gaw majan tsinyam hkrum masha ni hpe, grau nna KIO ginra na hpyen yen dabang de du hkra htaw wa htaw sa lit hpe madung la ma ai. Nawku hpung ningbaw ni gaw Myen hpyen dap hte KIA ni a shawnglam shara ginra ni de sa nna daw hka nga sai wuhpung wuhpawng lapran na masa ni ntsa kaja ai kanawn mazum lam bai lu la hkra gaw gap shakut shaja ya ma ai. Myen hpyen dap hte Asuya magam gun ni gaw Hkristan Jau ni hpe Myen Hpunggyi ni hte maren hkap la hkungga ma ai rai nna, Jau ni hpe shawng lam shara ni de hkawm sa na ahkaw ahkang jaw ma ai. Hpyen yen tsinyam jawngma ni a matu nawku hpung ni gaw hpyen yen dabang ni hta ap nawng sara ni tawn da ya ai hta sha n-ga, hpyen yen ma ni a matu myit masa hte wenyi lam hta garum ya lu ai wuhpung ni hpaw da ya nhtawm, shinggyim nau na madi shadaw lam hte garum shingtau lam ni lu la na matu mung lam tam shakut shaja ya ma ai. Buga garum gahtau wuhpung ni law malawng gaw hpyen yen masha ni lapran gau nna yak hkak ai ni a jahpan hpe lu sawk sagawn na matu hte shanhte hpe garum lu na matu manghkang hpareng hparan ai ladat ni hte galaw sa ma ai. Wuhpung wuhpawng ni hta buga bawsang masha ni shang lawm shamu shamawt ai a majaw ra rawng ai lam ni hpe jahpring shatsup ai sha n-ga, buga masa hte htuk ai garum shingtau lam ni hpe hparan jaw ya ai. Kachin mung shawa wuhpung wuhpawng ni kaw nna mung lamu ga hte seng ai ahkaw ahkang, asuya ahkang aya jum ai ni hte buga masha wuhpung wuhpawng ni matut mahkai ai lam hta buga wuhpung wuhpawng ni a ahkang aya hpe sharawt ya na lam, wuhpung

wuhpawng hpe madung da ai simsa lam hpe madung da ta tut gaw gap sa wa na zawwn re ai ahkyak ai manghkang ni a ntsa sawk sagawn lam hte madi shadaw ai magam bungli ni hpe woi awn galaw nga ma ai. Joint Strategy Team (JST) gaw ndai magam lam ni a matu madung lit la woi awn nga ai hpung rai nga ai hte ndai hpung hta mung shawa wuhpung (9) jawm bawngban jahkrumm nna garum gahtau jaw lu na lam hte madi shadaw ai shamu shamawt lam ni hpe mung galaw nga ma ai. KIO mung hpyen yen dabang ni kata uphkang hpareng hparang ya ai lit, machyi masha ni gingdan ai tsi lajang lam hpe hkam la lu na matu ni nawn ai tsi rung ni de htaw shalai ya ai zawn re ai magam lit ni hte garum ya nga ma ai.

Buga kata na shinggyim makawp maga zinghkri ni hte mu gun ni gaw hpyen yen ni hpe lakawn lanawn garum ai lam hta mungkan wuhpung wuhpawng ni hku nna grau galaw lu nga ninglen, n-galaw ai magam bungli ni hpe ahkyak da myit rawt ai masing hte shang lawm gun hpai nga ai lam ni hpe mung ndai laika hta tang madun da ma ai. Raitim, hpyen yen tsinyam hkrum masha ni hpe lakawn lanawn ai lam hta mungkan magam dap ni kaw nna mung ahkyak ai magam law law, ga shawn; ja gumhpraw garum ya ai hte buga na tsinyam lakawn lawn magam gun ni a matu sharin hpawng ni hpaw ya ai. Shinggyim garum gahtau jaw ai magam bungli ni gaw galaw dingyang rai nga ai. Mungkan garum gahtau masha ni mung majan tsinyam hkrum masha ni hte seng nna madi shadaw n-gun jaw ndau shabra ai lam ni galaw ai hta mungkan shinggyim garum gahtau ni hpyen yen shara de du hkra jaw lu na lam hte shinggyim ahkaw ahkang magam gun ni hpe mungdan kata, madung hku nna KIO up hkang ginra de du hkra, shang hkawm sa magam bungli galaw lu na matu Myen mungdan Asuya hte hpyen dap ni hpe ganawng shaja nga ma ai. Ndai lam gaw Myen mung Asuya hte hpyen dap ni kaw nna, hpyen yen tsinyam masha ni hpang de mungkan hte buga garum gahtau ndu lu hkra tara shaja ai hta grau ja hkra galaw sa nga ai lam hte matut manoi nna ahkyak dik galaw ra ai lam mung re.

Shinggyim garum gahtau jaw ai lam hpe matut manoi galaw sa ai lam gaw buga kata sha n-ga, mungkan hte seng ai shinggyim makawp maga magam bungli hpe mung jahpring shatsup ai lam re. Kachin majan hte seng nna mungkan wuhpung wuhpawng ni kaw nna mung n malap ai lam hpe majan tsinyam hkrum masha ni hpe sha n-ga, Myen mung Asuya hte hpyen dap ni kaw du hkra jahkrat madun dan ai lam ni hta garum shingtau jaw nga ai. Raitim, Kachin majan tsinyam hkrum masha ni kaw nna, mungkan garum gahtau wuhpung wuhpung ni gaw Myen mung kata na (ga shadawn: Rohingya ni hte Rakhine mungdaw) de sha madung da bawbang galaw sa nga ai, nga mu mada nga ma ai. Dai hta sha n-ga, Miwa mungdan a mungkan shinggyim garum gahtau magam dap ni hte lata gindun galaw sa ai lam lanyan taw ai majaw, mungkan ting hte seng ai shinggyim nau na garum magam lam hta laknak lang hpung ni gasat gala byin ai, (mung shawa shanu nga shara rai nga ai) Miwa mung hte gahtep nga ai jarit mayan na hpyen tsinyam hkrum masha ni gaw kaga Myen mung sinpraw dingda daw na hpyen yen tsinyam ni hte shingdaw yang mungkan a myit shang sha ai lam lam grau yawm nga ai.

Mungkan alu madu ni hku nna mung Kachin IDP ni hpe makawp maga ai lam hte garum shingtau ai lam ni hpring tsup hkra jaw ya lu na matu ra kadawn nga ai ja guhpraw alu ni hpe matut garum ya ra ai hta sha n-ga, tsinyam hkrum masha ni ram ging ai garum gahtau ni hte kaga mu mada hparan ya lu ai garum gahtau ni jaw ya lu na matu buga ginra kata na wuhpung wuhpawng (CSO) ni hpe mung ahkaw ahkang hpaw ya ra ai. Shinggyim makawp maga ra kadawn ai lam ma hkra hpe ginra kata na tsinyam lakawn magam gun ni hkrai chyu sha jahpring shatsup ya lu na myit mada lam nnga ai majaw, ndai lam ni hpe jaw lu na matu mungkan wuhpung wuhpawng ni hta mung ahkyak ai lit nga ai. Madung hku nna, majan a majaw jam jau hkrum ai mung shawa ni hpe makawp maga na hte shanhte hpe shimlum nna sari sadang hte hkrak rai nga lu hkra garum madi shadaw ya na lit ni gaw Myanmar mungdan Asuya hte hpyen dap ni hta madung mara nga ai.

Rohingya manghkang hte seng nna, Myen mung Asuya hte hpyen dap ni gaw mungkan wuhpung wuhpawng ni hte n-bung ai sha dinghkrai tsap nga ai hta n-ga, Myen mung Asuya gaw Kachin majan hte shinggyim tara tawt lai ai manghkang hte seng ai mahtai ni a ntsa mungkan hte jahkrup jahkrum galaw sa ai lam ni hpe mung chye na hkap la ai lam n-nga ma ai. Ndai lam gaw mungdan kata na majan hte manghkang hta shang lawm nga ni, ga shadawn CSO hpe mungkan kaw nna madi shadaw na matu ram ram ahkyak nga ai, CSO ni a galaw sa wa ai bungli ni hpe mung ndai tang madun laika hta matsing masat sumhting masam maram da ga ai.

Hpang jahtum, Jinghpaw mung hte kaga Myen mung shara shagu hkan amyu bawsang ni hte shaning galu byin nga ai majan hte seng nna hkrung grin ai mahtai hpe tam ga nga yang, shada bawngban jahkrup mara dat hkat ai ladat hku nna sha awng dang mai nga ai. Mung masa manghkang hta shinggyim nau na mahtai gaw nnga na re; Myen Asuya hte hpyen dap gaw tara rap ra ai hte maren mara re ai mung masa simsa lam de woi sa ai shada bawngban jahkrum jahkrup ai lam hta shang lawm mayu ai myit masin nga yang sha, byin nga ai majan hte hkrum hkra nga ai shinggyim nau na hkam sha lam ni hpe hparan kau lu na re.

Amyu bawsang ni a hkrat sum nga ai ahkyak ai lam ni, hkam sha lam ni ntsa tara shang byin na hte tinang gam maka tinang hpajang dawdan mayu ai myit masa ni hpe masat masa galaw ya ra ai, maga mi de Myen amyu sha ni chyu sha ga-up sha ai ladat mare kaba nga masha wuhpung langai chyu sha Myen mung Asuya hte hpyen dap hpe kam mara gang gayin up reng sha ai myit jasat jasa lai ladat ni hpe mung shamat kau ra sai.

စာတမ်းအကျဉ်းချုပ်

(၁၇) နှစ်ကြာအပစ်ခတ်ရပ်စဲပြီးနောက် မြန်မာစစ်အစိုးရနှင့် ကေအိုင်အေအကြား ၂၀၁၁ ခုနှစ် ဇွန်လမှစတင်ကာ ပြန်လည်ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသောကြောင့် ပြည်သူလူထုတစ်သိန်းကျော် မိမိတို့နေရပ်စွန့်ခွါကာ စစ်ရှောင်စခန်းများတွင်း နေထိုင်ကြရခြင်းကြောင့် ပြည်သူလူထုအချင်းချင်းကြား သာမက မြန်မာအစိုးရနှင့် ကေအိုင်အိုအကြား အချင်းချင်း ယုံကြည်မှုပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့ရပါသည်။ မြန်မာအစိုးရ၏ စစ်ရှောင်ဒုက္ခသည်များအား တာဝန်ယူမှုမရှိခြင်း၊ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများမှ စစ်ရှောင်ဒုက္ခသည်များအား ကူညီပံ့ပိုးမှုများ ပိတ်ပင်တားဆီးမှုများ ပြုလုပ်နေခြင်းကြောင့် ၄င်းတာဝန်များကို ကချင်လူ့အဖွဲ့အစည်းများမှ တာဝန်ယူလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ Humanitarian Policy Group (HGP) မှ လူပုဂ္ဂိုလ် (၆၈)ဦးအား မေးမြန်းခြင်း၊ အုပ်စုလိုက်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်းများပြုလုပ်ပြီးနောက် ကချင်ပြည်နယ်တွင်း ဖြစ်ပျက်နေသော စစ်ရေးအခြေအနေ၊ စစ်ရှောင်ဒုက္ခသည်များ၏လုံခြုံရေးအတွက် ကူညီပံ့ပိုးပေးသူများ၏ နည်းပရိယာယ်များနှင့် ၄င်းတို့ကြုံတွေ့ရသောစိန်ခေါ်မှုများ၊ အခြား အကူအညီပေးဆောင်ရွက်နေသူများနှင့် ဟန့်တားနှောက်ယှက်မှုများအား ဤစာတမ်းတွင်တင်ပြထားပါသည်။ ဤလေ့လာမှုသည် HGP ၏ သုသေသနလုပ်ငန်း အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သော နယ်ခြားကွန်ယက်နှင့် စစ်အတွင်းကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုများ ဟူသော ခေါင်းစဉ်အောက်၌ တန်ဖိုးထားမှုစနစ်၊ ဂယက်ရိုက်ခတ်မှုများနှင့်ပတ်သက်၍ အသေးစိတ်လေ့လာမှုများ ပြုလုပ်တင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နှစ်ရှည်ပြုလုပ်သော ဤသုသေသနစီမံကိန်းသည် လူသားကာကွယ်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ ထပ်တူလုပ်ဆောင်မှုများ၊ ကွဲလွဲလုပ်ဆောင်မှုများနှင့် ပြည်တွင်းပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ ကာကွယ်မှုအပေါ် နားလည်သဘောပေါက်မှုများ၊ နယ်စပ်များ၌ဖြစ်ပေါ်သော အကျိုးသက်ရောက်မှုများ၊ စစ်အတွင်းအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူသားချင်းကာကွယ်စောင့်ရှောက်လုပ်ဆောင်ရာ၌ တွေ့ကြုံရသော ခြိမ်းခြောက်မှုများကို တင်ပြဆွေးနွေးထားပါသည်။

ကချင်စစ်နှင့် လူသားချင်းဆိုင်ရာအကျပ်အတည်းများ

UNHRC (2018), Amnesty International (2017) နှင့် အခြားသောအဖွဲ့အစည်းများမှ တင်ပြထားသောအချက်အလက်များအရ ကချင်စစ်ပွဲသည် မြန်မာစစ်တပ်မှ အထူးသဖြင့် လူသားချင်းဆိုင်ရာအခွင့်အရေးများနှင့် ဥပဒေများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စနစ်တကျ ချိုးဖောက်နေခြင်းအသွင်ဆောင်နေပါသည်။ ၎င်းတွင် ပြည်သူလူထုများအား တဖက်သတ်ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်ခြင်း၊ တရားနည်းလမ်းမကျပဲ သေဒဏ်စီရင်ခြင်း၊ တရားခံများပျောက်ကွယ်သွားခြင်း၊ အတင်းအဓမ္မအလုပ်ခိုင်းစေခြင်း၊ မဆင်မခြင် ပြည်သူများနေထိုင်ရာနေရာသို့ လက်နက်ကြီးများပစ်ထည့်ခြင်း၊ အတင်းအဓမ္မ စစ်သားစုဆောင်းခြင်း၊ ပြည်သူလူထုများ၏ အိုးအိမ်စည်းစိမ်များကို ဖျက်ဆီးပစ်ခြင်း၊ ပြည်သူများ၏လှုပ်ရှားမှုများကိုငြင်းဆိုပိတ်ပင်ခြင်း၊ ပြည်သူများနေထိုင်သောရွာများအား ရှင်းလင်းခြင်း၊ လူသားဆိုင်ရာကူညီပံ့ပိုးမှုများအပေါ် ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်ခြင်းများပါဝင်ပါသည်။ မြန်မာစစ်တပ်မှ ကချင်ပြည်နယ်တွင်းသာမက အခြားပြည်နယ်ဒေသများ၌လည်း ဆိုးဝါးစွာကျူးလွန်သောလုပ်ရပ်တစ်ခုမှာ ပြည်သူများ၏လယ်ယာမြေများအား မတရားသဖြင့် အတင်းသိမ်းပိုက်ယူခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကချင်ပြည်နယ်တွင်း အဓိကလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ဖြစ်သော ကေအိုင်အိုသည် ပြည်သူပြည်သားများအားကာကွယ်ခြင်းနှင့် ခြိမ်းခြောက်ခြင်း လုပ်ရပ်နှစ်ခု၏အဓိကရင်းမြစ်ဖြစ်သည်။ ကေအိုင်အို၏လက်နက်ကိုင်အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော ကေအိုင်အေအား ပြည်သူလူထုများအားသတ်ဖြတ်သူ၊ အတင်းအဓမစစ်သားစုဆောင်းသူများဟု စွပ်စွဲနေကြသော်လည်း ပြည်သူလူထုများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများမှ ထိုကဲ့သို့မမြင်ပဲ ကေအိုင်အိုအား ကချင်အမျိုးသားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာလက္ခဏာတစ်ရပ်၊ ပြည်သူလူထုများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် လွတ်လပ်မှုကို ကာကွယ်ပေးသူအဖြစ်လက်ခံထားကြပါသည်။ မြန်မာစစ်တပ်နှင့် ကေအိုင်အေတို့အကြား၌ စစ်ပွဲနှင့်ပတ်သက်၍ သိသာထင်ရှားသော စီးပွါးရေးအကျိုးအမြတ်ရှာဖွေမှုများရှိနေကြသော်လည်း အခြေခံအားဖြင့် စစ်ပွဲသည် နိုင်ငံရေးနှင့် နာကျည်းချက်များသို့ ဦးတည်နေပါသည်။

ဒေသတွင်းလူသားချင်းကာကွယ်မှုဆိုင်ရာ ကွန်ယက်ချိတ်ဆက်မှုများ

မြန်မာနိုင်ငံတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာတရားဥပဒေများ၌ စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များအား လူသားချင်းဆိုင်ရာကာကွယ်မှုများနှင့် ကူညီထောက်ပံ့မှုများပေးရန်ပါရှိသော်လည်း မြန်မာအစိုးရအနေဖြင့် ထိုဥပဒေကို ကြီးမားစွာပျက်ကွက်နေပါသည်။ မြန်မာအစိုးရမှ လူသားချင်းဆိုင်ရာအခွင့်အရေးများအတွက် ကူညီပံ့ပိုးပေးနေသော နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများအပေါ် ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်မှုများ ထပ်မံတိုးမြှင့်လာသောကြောင့် စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များ၏ လုံခြုံရေးနှင့် ကူညီထောက်ပံ့မှုများကို ဒေသခံကချင်အဖွဲ့အစည်းများမှ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပေးနေပါသည်။ စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များအား ကူညီစောင့်ရှောက်ရေး လုပ်ငန်းဆောင်တာများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ကိုင်နေသောပုဂ္ဂိုလ်အချို့များ၏ လျှို့ဝှက်ထားရှိရန် တောင်းဆိုမှုများကြောင့် အခြေအနေအချို့အား ဖော်ပြထားခြင်းမရှိသော်လည်း အကြောင်းခြင်းရာအများစုအား တင်ပြထားပါသည်။ ဤစာတမ်းတွင် တင်ပြထားသော အကြောင်းအရာများမှာ တရုတ်နယ်စပ်တလျှောက်ရှိ ကချင်စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များအား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုနှင့်ပတ်သက်သည့် အဖြစ်အပျက် အကြောင်းအရာများကို တင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဒေသတွင်း ပထမဦးဆုံးသော ကာကွယ်ရေးနည်းလမ်းမှာ စစ်ဖြစ်သောဒေသများမှ စစ်ရှောင်များအကြား မိမိကိုယ်တိုင်တီထွင်ဖန်တီးယူသော ကာကွယ်ရေးနည်းလမ်းဖြင့် ရဲဝံ့စွာ ခုခံလုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းနည်းလမ်း၌ ဒေသတွင်း လူသားချင်းဆိုင်ရာပံ့ပိုးကူညီမှုများပေးနိုင်မည့် နေရာတစ်နေရာရရှိရန်

လက်နက်ကိုင်ခေါင်းဆောင်များနှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခြင်းနည်းလမ်းမှာ ထိရောက်မှုမရှိသောကြောင့် စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများ၏အကူအညီဖြင့် ကာလရှည်တစ်ခုအတွင်း နေထိုင်နိုင်ရန်ပြင်ဆင်ပေးထားသော စစ်ရှောင်စခန်းများသို့ ရောက်ရှိခိုလှုံကြရပါသည်။ ဒုက္ခသည်များသည် မိသားစုများအလိုက် သို့မဟုတ် အဖွဲ့ဖွဲ့ကာ ၎င်းတို့ဆွေမျိုးသားချင်းများနေထိုင်ရာနှင့် နိုင်ငံရေးအရ ၎င်းတို့အတွက်လုံခြုံမှုရှိနိုင်မည့် အချက်များကိုအခြေခံကာ မြန်မာအစိုးရအုပ်ချုပ်ရာဒေသ သို့မဟုတ် ကချင်လက်နက်ကိုင်များ အုပ်ချုပ်ရာဒေသများကို ရွေးချယ် ခိုလှုံကြရပါသည်။ အချို့စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များမှာ မိမိတို့သားသမီးများ၏ ပညာရေး၊ မိသားစု စီးပွါးရေးများကို ဦးစားပေးကာ မြန်မာအစိုးရအုပ်ချုပ်ရာဒေသသို့ ရောက်ရှိသွားသကဲ့သို့ အချို့မှာမူ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းကို အခြေခံကာ တရုတ်နယ်စပ်သို့တိမ်းရှောင်သွားကြပါသည်။ နယ်စပ်တလျှောက်ရှိလူမျိုးတူပြည်သူများ၏ ပံ့ပိုးကူညီမှုများကြောင့် တရုတ်နယ်စပ်တလျှောက်ရှိ စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များမှာ လုံခြုံမှုပိုမိုရရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

ကချင်စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များ ကူညီစောင့်ရှောက်မှုကွန်ယက်မှာ မျိုးနွယ်စုများအရ အစိတ်အပိုင်းကွဲပြားကြရာ နယ်စပ်တလျှောက်ရှိ လူမျိုးများအကြား တူညီသည့်ဘာသာစကားနှင့် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုများကို အခြေခံ၍ အချင်းချင်းချိတ်ဆက်သည့်ကွန်ယက် ထားရှိကာ လုပ်ဆောင်နေကြပါသည်။ ဒေသတွင်းရှိ လူသားချင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်နေသူများမှာ တခါတရံ ချက်ချင်းပါးနပ်စွာ ကိုင်တွယ်ကာ မြန်မာစစ်တပ်ဒေသတွင်းပိတ်မိနေသောပြည်သူလူထုများအား ကယ်တင်နိုင်ရေးအတွက် ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်ခြင်း၊ ၎င်းပိတ်မိပြည်သူများ ရေရှည်ခိုလှုံနိုင်ရန် ပြင်ဆင်ထားသော စစ်ရှောင်စခန်းများသို့ လုံခြုံစွာရောက်ရှိနိုင်ရန် ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများမှ ရဲဝံ့စွာ နည်းပရိယာယ်များ ရှာဖွေကာ လုပ်ဆောင်နေကြပါသည်။ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များနှင့် ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများမှလည်း စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များအား အထူးသဖြင့် ကေအိုင်အိုအုပ်ချုပ်မှုဒေသတွင်းရှိ စစ်ရှောင်စခန်းများသို့ ဘေးကင်းလုံခြုံစွာ ရောက်ရှိနိုင်ရန် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအကူအညီများကို ပံ့ပိုးပေးကြပါသည်။ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များမှလည်း မြန်မာနှင့် ကေအိုင်အေစစ်တပ်များ စစ်ဖြစ်ပွါးရာ ရှေ့တန်းစစ်မြေပြင်များသို့သွားရောက်ကာ ကဏ္ဍအသီးသီးများအကြား လတ်တလောကြေမွနေသော အဖွဲ့အစည်းကြား ပိုမိုကောင်းမွန်သော ဆက်ဆံရေးပြန်လည်တည်ဆောက်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းပေးကြပါသည်။ မြန်မာစစ်တပ်အနေဖြင့် ခရစ်ယာန်ဘုန်းတော်ကြီးများအား ဗုဒ္ဓရဟန်းတော်များနည်းတူ လေးစားကြည်ညိုသမှု ရှိသောကြောင့် ခရစ်ယာန်ဘုန်းတော်ကြီးများအနေဖြင့် ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာပြင်များသို့ သွားရောက်ခွင့်ရရှိကြသည်။ ဘာသာရေးအသင်းအဖွဲ့များမှလည်း ဒုက္ခသည်စခန်းများအတွက် ဆက်ကပ်ဆရာများအား ဖိတ်ခေါ်ခြင်း၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးကူညီမှုများပေးခြင်း၊ ဝိညာဉ်ရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ လူသားချင်းဆိုင်ရာ ထောက်ခံမှုများပေးခြင်းနှင့် ကူညီပံ့ပိုးမှုများပေးခြင်း စသည့်လုပ်ဆောင်မှုများကိုပံ့ပိုးပေးကြပါသည်။ ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းအများစုမှာ စခန်းများရှိဒုက္ခသည်များမှ အခက်ခဲဆုံးပုဂ္ဂိုလ်များကို ရှာဖွေကာ ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည့် ပြဿနာစီမံခန့်ခွဲခြင်းစနစ်များ ထားရှိကြပါသည်။ ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများမှလည်း မိမိတို့နည်းလမ်းအရ ဒေသတွင်း လိုအပ်ချက်များသို့ဦးတည်ကာ စတင်လုပ်ဆောင်နေသော လုပ်ငန်းများအကြား ကွာဟမှုများနှင့် ပံ့ပိုးကူညီမှုများကိုဖြည့်ဆည်းပေးပါသည်။ ကချင်ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ပြဿနာပေါ်မူတည်၍ အရေးကြီးသော သုသေသနနှင့် ထောက်ခံမှုလုပ်ငန်းများကိုဖေါ်ဆောင်နေကြရာ ၎င်းတို့ထဲတွင် လယ်ယာမြေအခွင့်အရေးများ၊ ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အာဏာပိုင်များကြား အပြန်အလှန်လုပ်ဆောင်ရာတွင် ဒေသခံများ၏လုပ်ပိုင်ခွင့် ပိုမိုရရှိစေရေးနှင့် ဒေသခံများကိုအခြေခံသော ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်မှု စတင်ဖေါ်ဆောင်ခြင်းလုပ်ငန်းများပါဝင်နေကြပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဒေသခံအဖွဲ့အစည်း(၉)ဖွဲ့ဖြင့်

ဖွဲ့စည်းထားသော Joint Strategy Team (JST) သည် ၎င်းကဏ္ဍတွင်အရေးပါမှုတစ်ရပ်အဖြစ်ရပ်တည်နေပါသည်။

ဒေသတွင်းရှိ လူသားချင်း ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ကွန်ယက်နှင့် ၎င်းလုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်နေသူများမှလည်း နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများမှ ပိုမိုလုပ်ဆောင်နိုင်သော်လည်း လုပ်ကိုင်ခြင်းမရှိသော စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များဆိုင်ရာ အကူအညီပေးရေးလုပ်ငန်းများကို အလေးထားတက်ကြွစွာ လုပ်ဆောင်နေကြောင်း ဤစာတမ်းတွင်ဖော်ပြထားပါသည်။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများမှလည်း အခြားသောအရေးကြီးတာဝန်များ (ဥပမာ။ ။ ရံပုံငွေထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ ဒေသတွင်း လက်တွေ့တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်နေသော ဝန်ထမ်းများအတွက် လိုအပ်သောသင်တန်းများဖွင့်လှစ်ပေးခြင်း စသည့်ကူညီမှုများဖြင့် ဒေသတွင်းလက်တွေ့ပံ့ပိုးကူညီ လုပ်ဆောင်နေပါသည်။ စစ်ပွဲဒေသတွင်းရှိ ကချင်ဒုက္ခသည်အဖွဲ့များကိုယ်စား နိုင်ငံတကာလုပ်ဆောင်နေသူများ၏ ထောက်ခံအားပေးမှုများလုပ်ဆောင်ရာ၌လည်း ဒုက္ခသည်များ အထူးသဖြင့် ကေအိုင်အိုထိန်းချုပ်မှု ဒေသတွင်းရှိသူများအား လူသားချင်းဆိုင်ရာကူညီမှုများ ရရှိရေးနှင့် လူသားချင်းဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများရောက်ရှိနိုင်ရေးများလည်း ပါဝင်ပါသည်။ ဤအချက်သည် မြန်မာအစိုးရနှင့် စစ်တပ်မှ စစ်ဘေးဒုက္ခသည်များထံသို့ အကူအညီရောက်ရှိရေးအတွက် ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်မှုများတိုးမြင့်လာခြင်းအပေါ် လွန်စွာအရေးကြီးသောအချက်ပင်ဖြစ်သည်။

လူသားချင်းဆိုင်ရာ အကူအညီပေးရေး လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ဒေသတွင်းသာမက နိုင်ငံတကာဆိုင်ရာ လူသားချင်းကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများကို ဖြည့်ဆည်းနေခြင်း၊ ကချင်စစ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများမှ မေ့လျော့ခြင်းမရှိပဲ စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များထံသို့သာမက မြန်မာအစိုးရနှင့် စစ်တပ်များအထိ ရောက်ရှိသွားနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်နေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ကချင်စစ်ဘေးဒုက္ခသည်များမှလည်း နိုင်ငံတကာကူညီထောက်ပံ့နေသောအဖွဲ့အစည်းများသည် မြန်မာပြည်တွင်းရှိ ဥပမာ။ ။ရိုဟင်ဂျာနှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်အရေးကိုသာ အာရုံစိုက်လုပ်ဆောင်နေသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆနေပါသည်။ တရုတ်နိုင်ငံဆိုင်ရာလူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု ကူညီပေးရေးဌါနများ၏ ကမ္ဘာ့အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်မှု မလိုလားခြင်းသည်လည်း တရုတ်နယ်စပ်ဒေသများရှိ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွါးရာနေရာများမှ ပြည်သူများနှင့် အခြား မြန်မာနိုင်ငံ အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက နိုင်ငံတကာအာရုံစိုက်မှု ပိုမိုလျော့နည်းစေရန်လုပ်ဆောင်နေခြင်းအဓိပ္ပါယ် ဖေါ်ဆောင်နေပါသည်။

နိုင်ငံတကာ အလှူရှင်များအနေဖြင့်လည်း ကချင်စစ်ဘေးဒုက္ခသည်များအား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးနှင့် ကူညီထောက်ပံ့ရေးလုပ်ဆောင်မှုများ လုံလောက်သောအတိုင်းအတာအထိ ပေးနိုင်ရန် လိုအပ်သောငွေကြေးရံပုံငွေများ ဆက်လက်ကူညီပေးရုံသာမက ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများမှ သင့်လျော်သလို ဖန်တီးနိုင်သော အကူအညီများပေးနိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းများ ပံ့ပိုးပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများဖြင့်သာ ဒေသတွင်းလိုအပ်နေသော လူသားချင်းဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များအားလုံး ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည်ဟု မမျှော်လင့်နိုင်သော်လည်း ၎င်းလိုအပ်ချက်များ ပြည့်ဝစွာဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများမှလည်း အရေးကြီးသောကဏ္ဍမှ လုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ အခြေခံအားဖြင့် မြန်မာအစိုးရနှင့် စစ်တပ်ကို စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များအား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးနှင့် ဒုက္ခသည်များ လုံခြုံသိက္ခာရှိစွာ လိုအပ်သောအကူအညီများရရှိရေးသည် ၎င်းတို့တာဝန်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိစေရေးအတွက် သတိပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။

ရိုဟင်ဂျာအရေးအခင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မြန်မာအစိုးရနှင့် စစ်တပ်၏ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် သီးခြားစွာ ရပ်တည်နေမှု၊ ကချင်အရေးအခင်းနှင့် လူသားချင်းဆိုင်ရာ ပဋိပက္ခများနှင့်ပတ်သက်၍

မြန်မာအာဏာပိုင်များမှ နိုင်ငံတကာနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှုများအပေါ် ကြီးမားစွာလက်ခံသဘောပေါက်မှု မရှိကြောင်း ပြသနေပါသည်။ ဖော်ပြပါအရေးအခင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မြန်မာအာဏာပိုင်များမှ နိုင်ငံတကာနှင့် ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်မှု မရှိခြင်းသည် ၎င်းအရေးအခင်းနှင့်ပတ်သက်နေသူများ (ဥပမာ။ ။ ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများ)၏ ဤစာတမ်းတွင်ရှာဖွေသိမ်းဖည်းထားသော အချက်အလက်များနှင့် စိစစ်ပိုင်းခြားမှုများအပေါ် နိုင်ငံတကာမှ ထောက်ခံပံ့ပိုးပေးနိုင်မည့် အခြေအနေတစ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် အလွန်အရေးကြီးသောအချက်ဖြစ်ပါသည်။

အချုပ်အားဖြင့် ကချင်ပြည်နယ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင်းရှိ အခြားပြည်နယ်များ၌ နှစ်ကာလကြာရှည်စွာ ဖြစ်ပွါးနေသော လူမျိုးရေးဆိုင်ရာပဋိပက္ခများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ခိုင်မြဲသောအဖြေကို ရှာဖွေကြည့်ပါက အချင်းချင်းနားလည်မှုရှိကာ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခြင်း နည်းလမ်းတစ်ခုတည်းဖြင့်သာ အောင်မြင်မှုရနိုင်ပါသည်။ နိုင်ငံရေးပြသနာအတွင်း၌ လူသားချင်းဆိုင်ရာအဖြေရှာတွေ့နိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ မြန်မာအစိုးရနှင့် စစ်တပ်မှ တရားမျှတမှုနှင့် တန်းတူညီမျှသော နိုင်ငံရေးကျေအေးခြင်းလုပ်နိုင်ရန် ဆန္ဒရှိမှသာ လက်ရှိဖြစ်ပွါးနေသော ပစ်ခတ်မှုများ၊ လူသားချင်းချင်းဆိုင်ရာ ခံစားချက်များကို ဖြေရှင်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ တစ်ဖက်၌လည်း ပျောက်ဆုံးနေသော တိုင်းရင်းသားများ၏ အရေးကြီးကဏ္ဍများကို အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် ခံစားချက်များ တရားဝင်ဖြစ်ရေး၊ မြန်မာလူမျိုးတစ်မျိုးတည်းသာ နိုင်ငံရေး၌ ကြီးစိုးချယ်လှယ်မှု၏ အစိတ်မပိုင်းဖြစ်သော ကိုယ့်ကြမ္မာကိုယ်ဖန်တီးခွင့်၊ မြန်မာအစိုးရနှင့် စစ်တပ်အား မြို့နေလူထုများမှသာ နှစ်ကြာရှည်စွာ လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်ခြင်းများအား ဖြေရှင်းနိုင်ရန်လိုအပ်နေပါသေးသည်။